

SHARE KÜSITLEJA JUHEND

1. SHARE UURINGU LÜHIÜLEVAADE	2
2. ÜHISED INTERVJUEERIMISE REEGLID	2
2.1. Küsitleja roll.	2
2.2. Vastaja roll.	2
2.3. Enda tutvustamine vastajale.....	2
2.4. Küsitlemise etapid.	3
3. SHARE VALIM.	5
4. VALIMISSE SATTUNUD ISIKUTE OTSIMINE JA VASTAMA MOTIVEERIMINE	6
5. VALIMI HALDAMINE JA KONTAKTEERUMISE PROTOKOLL	7
6. PROXY-INTERVJUU	12
7. FÜÜSILISED TESTID	14
7.1. Test 1: sõnade loetelu	14
7.2. Test 2: loomade nimekiri	14
7.3. Test 3: käe haarde tugevus	14
7.4. Test 4: puhumise tugevus	15
8. SMS ANDMETE SÜNKRONISEERIMINE	16
9. EESTI MOODUL	16

1. SHARE UURINGU LÜHIÜLEVAADE.

SHARE on Euroopa paneeluuring inimeste tervislikust seisundist, vananemisest ja pensionile jäämisest. Uuringus küsitakse inimeste sotsiaalsete ja majanduslike kogemuste ning tervisliku olukorra kohta lähtudes Euroopa vananemise trendist.

Uuritakse tervise, majandusliku positsiooni ja sotsiaalse kaasatuse seoste kohta 50 aastaste ja vanemaaliste hulgas. See on väga oluline teema, kuna elanikkond vananeb ning on oluline teada saada inimeste kogemusi ja plaane pensionieas. Elanikkonna vananemise kontekstis on oluline teada milline abi on vajalik riikliku sotsiaalkindlustuse poolt: arendused nii meditsiinilises, sotsiaalses kui ka majanduslikus keskkonnas. Samuti otsib uuring vastuseid küsimustele kuivõrd mõjutab elukvaliteet tervislikku seisundit ja majanduslike ressursside olemasolu pensionieas.

SHARE kolm lainet on läbi viidud juba 15 Euroopa riigis aastatel 2004 – 2009. Neljanda lainega liitub 5 uut riiki, nende hulgas ka Eesti. Tulevikus on planeeritud jätkata kuni aastani 2024, uuring toimub igal teisel aastal. Paneeli moodustavad eelnevalt uuringusse kaasatud inimesed ning igal uuringu aastal kaasatakse ka üks osa uusi, kes samuti jäävad paneeli.

SHARE uuringut koordineerib Mannheimi vananemise ja majandusliku olukorra uuringute instituut Saksamaal. Uuringu meeskonda kuuluvad valdkonna spetsialistid enam kui 10 Euroopa riigist. Küsimustik on koostatud inglise keeles ning tõlgitud osalevate riikide keeltesse.

2. ÜHISED INTERVJUEERIMISE REEGLID.

Intervjueerimise eesmärk on koguda võrreldavat informatsiooni ühise küsimustikuga kõigis osalevates riikides. Selle eesmärgi täitmiseks on välja töötatud ühised reeglid ning küsitajatel tuleb omandada ühised küsitlemise tehnikad. Kui kõigi riikide küsitajad nendest reeglitest kinni peavad ning kasutavad ühesuguseid tehnikaid, siis on võimalik tagada, et küsimused esitatakse samal viisil kõigis riikides ning küsitaja mõju hinnangutele on minimaalne.

2.1. Küsitaja roll.

Küsitaja roll intervjueerimise ajal on peamiselt küsimuste esitamine ning vastuste sisestamine. Siiski peab küsitaja tagama, et vastused oleksid kooskõlas küsimusega. Selleks peab küsitaja aktiivselt kuulama ning küsimuste esitamise ajal rõhutama olulisi võtmesõnu. Vastaja abistamiseks tuleb kasutada neutraalset üleküsimist ning tagasisidestamist viisil, et vastaja tunneb end mugavalt ja vastab ausalt ning täpselt. On oluline, et vastaja tunnetab küsitajat kui professionaalset ja intervjueerimisest huvitatud vaatlejat.

2.2. Vastaja roll.

Vastaja rolliks intervjuu juures on küsimuste kuulamine ning täpsete vastuste andmine. Ideaalses olukorras küsib vastaja vajadusel selgitusi ning püüab vältida segaste vastuste andmist, keskendudes esitatud küsimustele vastamisele ja kommenteerides küsimusi ainult vastamiseks.

2.3. Enda tutvustamine vastajale.

Lisaks küsitlemise tehnikale on oluline ka intervjuu läbiviimise toon. See algab juba iseenda tutvustamisest ning valimisse sattunud isikule tuleb rõhutada:

- Sa oled professionaalne küsitaja
- Sa esindad mainekat küsitlusorganisatsiooni
- Küsimustik sisaldab väga olulisi küsimusi valdkonna uurimiseks
- Valimisse sattunud isiku osalemine on oluline valdkonna uurimiseks

Neid punkte saab tutvustada ainult siis, kui küsitaja on ise uuringuga väga hästi kursis ja usub ka ise uuringu vajalikkusesse. Samuti peab küsitaja väga hästi valdama intervjueerimise tehnikaid.

Küsitaja peab ka ise:

- Olema tõsiseltvõetav, lahke ja enesekindel. Küsitaja poolne närvilisus või ebakindlus võib tekitada vastajale ebameeldiva tunde.
- Rääkima aeglaselt ja selgelt, ilmeka ning viisaka tooniga.
- Jätma igale vastajale tunde, et vastaja on oluline uuringu seisukohalt.

Peab arvestama, et erinevad inimesed vajavad erinevat lähenemist. Uuringu tutvustamisel tuleb keskenduda erinevatele kohtadele. Seega peab küsitaja olema väga hea inimesetundja.

- Küsitaja enda tutvustus peab igal juhul sisaldama:

- Küsitaja nime
- Esindatava organisatsiooni nime
- Uuringu lühikest ülevaadet
- Vajalikku lisateavet, et motiveerida valimisse sattunud isikut vastama

Kindlasti tuleb vastajale öelda intervjuu alguses, et küsitluses osalemine on vabatahtlik ning igal juhul tagatakse vastaja konfidentsiaalsus. Kui intervjuu jooksul esineb küsimusi, millele vastaja ei soovi vastata, siis tuleb seda kindlasti öelda ning selle küsimuse saab vahele jätta ja minna järgmise küsimuse juurde. Kõiki vastuseid käsitletakse konfidentsiaalsetena ning kasutatakse ainult andmete analüüsimiseks.

2.4. Küsitlemise etapid.

Küsitlemine koosneb tavaliselt neljast etapist: küsimuse esitamine, küsimuse selgitamine ja neutraalne üleküsimine, tagasisidestamine ja lõpuks vastuste kirjapanek.

Küsimuste esitamine.

Selleks, et tagada hinnangute võrreldavus erinevates küsitluspiirkondades ja riikides peavad kõik küsitajad küsimused esitama täpselt ühesugusel viisil. Küsimused tuleb ette lugeda sõna-sõnalt ühtemoodi, küsimusi ei tohi lühendada, sõnu asendada ega küsimust kohandada. Isegi väikesed ja tähtsusetuna tunduvad sõnastuse muudatused võivad põhjustada erinevaid hinnanguid.

Ettelugemise reeglid:

- Küsimus tuleb sõna-sõnalt ette lugeda nii, nagu see arvutiekraanil on.
- Küsimus tuleb ette lugeda heas tempos ning vajalike pausidega.
- Küsimused tuleb ette lugeda ilmekalt, kasutades meeldivat hääletooni. Küsitaja peab kasutama selget, meeldivat intonatsiooni, millest kostub huvitatust ja professionaalsust.
- Küsitaja peab olema veendunud, et vastaja on kogu küsimust kuulnud ja küsimusest aru saanud. See on oluline, et küsimus teeniks oma eesmärgi ning vastaja annaks vastuse selle kohta, mida meil on vaja teada saada.
- Kui vastaja katkestab küsitaja vastusega enne, kui küsitaja on jõudnud küsimuse lõpuni ette lugeda, peab küsitaja küsimust kordama ning olema veendunud, et vastaja kuulas küsimuse lõpuni. Ka sellisel juhul ei tohi küsimuse sõnastust muuta ning küsimus tuleb lugeda ette täpselt nii, nagu see on kirjas.
- Situatsioonides, kus vastaja katkestab sõnadega: „Seda te juba küsisite“ vms ning küsitaja järjekindlalt küsimust kordab, võib vastajale tunduda, et küsitaja ei kuula teda ning pole tegelikult vastustest huvitatud. Selline situatsioon võib tuleneda sellest, et küsimustikus on sarnaseid küsimusi. Samuti ka sellest, et vastaja ei pruugi vastamisel alati keskenduda esitatud küsimusele, vaid anda lisainformatsiooni, mida selles küsimuses küll ei küsita, kuid küsitakse edaspidi. Sellises situatsioonis on kaks lahendust:
  - Küsida juba eelnevalt antud informatsiooni kinnitust. Peale küsimuse sõna-sõnalt ettelugemist võib küsitaja lisada lause, milles sisaldub vastaja poolt juba eelnevalt antud informatsiooni. Näiteks „Te ütlesite varem, et ... . Kas see on õige?“
  - Esitada küsimus eessõnaga. Kui vastaja on juba sellise info andnud, siis võib selle lisada küsimusele eelnevasse lausesse. Näiteks „Te ütlesite enne, et ..., kuid ma pean siiski esitama selle küsimuse nii nagu see on kirjas.“
- Mitte mingil juhul ei tohi küsitaja vahele jätta mitte ühtegi küsimust, ka siis mitte, kui küsitaja on veendunud, et ta teab vastust.
- Ka ei tohi vastajat oma arvamuste või hinnangutega suunata. Hea küsitaja saab üsna intervjuu alguses aru, milline vastaja on – tema väärtushinnangud, elustiil jms. Seetõttu oskab küsitaja ette aimata, kuidas vastaja võiks küsimustele vastata.
- Küsitaja ei tohi seda välja näidata ning sellest lähtuvalt küsimusi täiendada fraasidega nagu „Ma tean, et tõenäoliselt Teiega pole sellist asja olnud, aga ...“. On väga oluline, et küsitaja selliseid hinnanguid välja ei näita ning selliseid kommentaare ei tee.

Arvuti ekraanil on küsimustes kasutatud järgmist kirjastiili:

- Tavaline tekst tavalises fondis: tuleb küsitajal sõnasõnalt ette lugeda
- Kui tavalises tekstis on mõni sõna **tugevas kirjas**: need sõnad on olulisemad ning küsimuse ette lugemisel tuleb neid sõnu rõhutada
- Tugevas kirjas (bold)tekst, mis algab lühendiga **INT**: on küsitajale mõeldud juhised ja ei tule ette lugeda

- Sulgudes ja kaldkirjas tekst (näiteks (12 viimase kuu jooksul)): on korduv. See tuleb ette lugeda esimene kord ning seejärel võib vajadusel jätta paaril järgmisel korral ette lugemata
- Kaardil olevad variante ei pea tavaliselt ette lugema, kuid kui vastajal on lugemisega raskusi, siis tuleb vastajale ette lugeda ka kaardil olevad variandid.

Küsimuste selgitamine ning neutraalne üleküsimine.

Vastaja vajab lisaselgitusi, kui ta ei saa küsimusele vastata, sest ta ei saa küsimusest aru. Neutraalne üleküsimine on vajalik sel juhul, kui vastaja saab küsimusest aru, kuid siiski annab vastuse, mis küsimusega ei sobi või mida ei ole võimalik sisestada (vastusevarianti ei ole).

Reeglid lisaselgituste andmiseks ja neutraalseks üleküsimiseks:

- Kui vastaja ei saanud küsimusest aru, ei kuulnud või unustas küsimuse, siis tuleb see uuesti ette lugeda täpselt niimoodi, nagu kirjas on. Ette tuleb lugeda kogu küsimus. Ainult sel juhul, kui vastaja küsib konkreetset mingi küsimuse osa kohta, tuleb ette lugeda vajalik osa küsimusest. Võib alustada sõnadega: "las ma kordan küsimust" või "ma loen küsimuse uuesti ette" vms. **Mitte mingil juhul ei tohi küsimust ümber sõnastada.** Lisainformatsiooniks tohib kasutada ainult intervjuueerijale mõeldud märkusi, mis on näha ekraanil ja algavad lühendiga INT.
- Kui vastaja annab vastuse, mis ei ole kooskõlas küsimusega või mida ei ole võimalik sisestada (vastusevarianti ei ole), siis võib alustada küsimuse kordamist neutraalse juhisega. Selleks on väljendid nagu:
  - Aga üldiselt, ...
  - Lubage ma kordan küsimust, ...
  - Aitäh, aga tavalisest situatsioonist rääkides ...
  - Arvestades tavalist olukorda, ...
 Näiteks:
 Küsitleja: "Kas te tunnete valu kõikidel päevadel?" (variandid jah või ei)
 Vastaja: "Mõnikord"
 Küsitleja: "Aga üldiselt, kas te tunnete valu kõikidel päevadel?"
- Kui vastaja küsib lisaselgitusi määratlustele, näiteks: "mida sellega on mõeldud" või "kas selle all on mõeldud seda", kuid lisaselgitusi ei ole ekraanil, siis tuleb vastata: "nii nagu teie arvates on õige" või "nii nagu teie aru saate" vms.
- Küsitleja EI TOHI anda lisaselgitusi, mis ei ole ekraanil ja EI TOHI küsimuse sõnastust muuta või kohandada.** Ainult nii saab tagada, et kõik vastajad saavad sama informatsiooni ning tulemused on võrreldavad.
- Kui tundub, et vastaja ei saanud küsimusest aru või saab vastuse, mida ei ole võimalik sisestada (kodeerida), siis võib kasutada neutraalsel viisil küsimuste üleküsimist. Seda on vaja, kui:
  - Vastus ei olnud arusaadav
  - Vastust ei saa sisestada
  - Vastus ajab segadusse
  - Vastus ei sobi küsimusega

Neutraalsel viisil üleküsimist kasutatakse, et:

- Motiveerida vastajat küsimusest aru saama
- Saada täielik vastus
- Aidata vastajal keskenduda küsimusele

Neutraalseks üleküsimiseks toimi järgnevalt :

- Anna vastajale hetk aega mõtlemiseks
- Korda küsimust
- Kasuta järgmisi neutraalseid lauseid:
  - Mida te silmas peate?
  - Kas võiksite täpsemalt selgitada?
  - Mida te sellega mõtlete?
  - Kas on veel ... (mingeid põhjusi)?
  - Mis nendest variantideks võiks kõige enam sobida?

Kui vastaja vastab "ei tea", tuleb vähemalt üks kord küsimus neutraalselt üle küsida.

Mitme vastusevariandiga küsimuste puhul (ütle kõik!) tuleb küsida "Kas on veel?" või "Veel midagi?" vms kuni kõik sobivad variandid on kirja pandud.

Tagasisidestamine.

Intervjuu ajal peab küsitaja reageerima vastaja vastustele, et hoida vastajat aktiivsena küsitluse ajal ning näidata oma huvitatust. Samuti on tagasiside andmine kontrolli hoidmise võimalus küsitluse käigu üle. Kui tagasiside andmine on tavaliselt vajalik, et hoida vastaja motivatsiooni ning keskenduda küsitluse teemale, tuleb olla ettevaatlik liiga sagedase ning ülemäärase tagasiside andmise eest.

Tagasisidestamine on vajalik, et julgustada vastama ja et kindlustada:

- a) Vastaja kuulab ära kogu küsimuse
- b) Vastaja annab täieliku vastuse küsimustele
- c) Vastaja annab vastuse, mis sobib küsimusega
- d) Vältida teemast kõrvalekaldumisi

Tagasisidestamise reeglid:

- a) Saavutada hea koostöö, mitte saada "õiged" vastused
- b) Kui vastaja annab vastuse, mida ei saa sisestada siis **EI TOHI kasutada tagasisidestamist** vaid neutraalset üleküsimist
- c) Tagasiside ei tohi mõjutada vastaja hinnanguid
- d) Tagasiside tuleb anda siis, kui see on vajalik ning nii lühidalt, kui see on vajalik.
- e) Tagasisidet on vaja anda umbes pooltel hästi vastatud küsimuste puhul
- f) Kuna vastajad on enamasti vanemas eas ning küsitlus on pikk, siis on vaja hoida vastajat teemas:
  - o Selles uuringus me soovime teada TEIE kogemusi.
  - o Kui te soovite, võime sellest pikemalt rääkida peale intervjuu lõppu
  - o Meil on veel palju küsimusi. Kas võiksime nendega edasi minna?

Tagasiside laused:

- Jah, seda on hea teada.
- Aitäh!
- Oi-oi.
- Lubage, ma panen selle kirja.
- Lubage ma ütlen, kuidas ma aru sain.
- Ma tahan olla kindel, et ma sain aru.

Vastuste sisestamine.

- a) Vastuse sisestamiseks tuleb tavaliselt märkida vastaja poolt valitud vastusevariant, sisestada öeldud number või tekst. Vastusevariantide numbrite sisestamisel **tuleb olla tähelepanelik**, et sisestada õige variandi number. Vastusevariantide numeratsioon ei ole sageli järjestikune.
- b) Kui vastaja vastus ei vasta küsimuse või vastusevariantide sisule, siis tuleb küsimust korrata, kasutades neutraalse üleküsimise tehnikat. Kui küsitaja ei ole kindel, millise variandi alla vastus tuleb kodeerida, siis tuleb küsimus uuesti esitada.
- c) Kui vastaja annab vastuse, kuid lisab selgituse mis näitab olukorra erandlikkust (kasutades näiteks sõnu „juhul kui“, „väljaarvatud“, „aga“), siis tuleb lisada küsimusele märkus. Märkuse lisamiseks saab kasutada klahvikombinatsiooni **CTRL+M**. Sellised märkused võivad osutada andmete analüüsimisel vajalikuks. Mõnikord täiendab vastaja oma vastust lihtsalt lisaselgitusega (kasutades näiteks sõnu „sellepärast et“, „siis“ jne) või sõnastab variandi pisut teisiti. Selliseid märkusi ei ole vaja kirja panna.
- d) **“Ei tea”** vastuse sisestamiseks saab kasutada klahvikombinatsiooni **CTRL+K** ja **“Keeldub”** vastuse sisestamiseks **CTRL+R**. **Tuleb meeles pidada, et SHARE küsitluse reeglite järgi tuleb „ei tea“ vastuse puhul kasutada vähemalt ühel korral neutraalse üleküsimise tehnikat.**

3. SHARE VALIM.

SHARE prooviuuringu valim on võetud juhuvalikuga rahvastikuregistrist inimeste hulgast, kes on vähemalt 50 aastat vanad ja elavad registri andmetel prooviuuringusse kaasatud küsitluspiirkondades.

Otsida tuleb valimis antud isikuid, abiks on rahvastikuregistrist saadud aadress. Lisaks rahvastikuregistri andmetele on lisatud valimile telefoninumbrid, kellele need suudeti avalikest telefonikataloogidest leida.

Lisaks valimis olevale isikule kaasatakse uuringusse ka selle isiku abikaasa või elukaaslane, kui ta elab vastajaga samas leibkonnas. Kui valimis on vähemalt 50. aastased isikud, siis valimis oleva isiku abikaasa või elukaaslane, kui ta elab vastajaga samas leibkonnas, võetakse uuringusse sõltumata abikaasa või elukaaslase vanusest.

4. VALIMISSE SATTUNUD ISIKUTE OTSIMINE JA VASTAMA MOTIVEERIMINE

Valimis olevat inimest tuleb otsida kuni küsitleja saab ta kätte või **minimaalselt kaheksa korda**, sealjuures:

- Erinevatel nädalapäevadel
- Erinevatel kellaaegadel
- Lubatud on nii silmast-silma kui telefonikontaktid, lisainformatsiooni küsimine lähedastelt ja naabritelt

Kui valimis oleva isikuga on kontakti saadud, siis on järgmine töö motiveerida teda vastama. SHARE on paneeluuring. Seega on eriti oluline esimesel korral saada võimalikult palju vastajaid – muidu ei jää järgmisteks kordadeks kedagi alles. Rahvusvaheline uuringu meeskond ootab minimaalseks vastastamismääraks 70%.

Teiste riikide kogemus on näidanud, et peamiselt ei osale inimesed uuringus, sest:

- nad ei ole huvitatud
- neil ei ole aega
- nad ei osale kunagi uuringutes
- nad ei soovi loobuda privaatsusest
- neil on varasematest uuringutest negatiivsed mälestused.

Et olla edukas küsitleja tuleb arendada omaenda intervjuueerija stiili, mis peab olema sobiv ja meeldiv ka vastaja jaoks. Siiski tasub meeles pidada järgmisi punkte:

- a) Peab suutma luua sõbralik, meeldiv, professionaalne, empaatiline ja positiivne õhkkond, samas selgitades kui oluline on uuring ja kui oluline on valimisse sattunud inimeste vastamine. Tuleb rõhutada, et vastamise jooksul püütakse järgida vastaja vajaduse ja kindlasti ei tohi valimisse sattunud isikuga vaidlema minna.
- b) Kui valimisse sattunud isik toob välja põhjuseid, miks ta ei saa uuringus osaleda, siis küsitlejal tuleks leida võimalusi ja pakkuda lahendusi. Tuleb leida võimalus, millele valimisse sattunud isik võiks vastata „jah“. Näiteks, kui vastaja ütleb, et ta ei jaksa nii pikale intervjuule vastata, tuleb pakkuda lahendust, et intervjuu võib teha mitmes osas.
- c) Kui ei õnnestu veenda valimisse sattunud isikut vastama selle külastuse korral, siis tuleks siiski jätta sõnum: teie osalemine on nii oluline, et me peaksime seda veelkord arutama. Näiteks võib lõpetada külastuse lausega „Ma võtan teiega uuesti ühendust, kui teil on rohkem võimalusi vastamiseks“ või „Ma astun teinekord läbi, kui ma siin naabruses intervjuud teen“. On oluline lõpetada esmakordne kontakt vähemalt uue kontakti lootusega, kuid samal ajal arvestades valimisse sattunud isiku poolt väljatoodud põhjustega, miks ta uuringus osaleda ei saa.
- d) On väga oluline rõhutada uuringus osalevate inimeste andmete kaitset ning konfidentsiaalsuse tagamist.
- e) On väga oluline rõhutada vastaja olulisuse peale – iga valimisse sattunud isik peab tundma, et just tema vastused on uuringu õnnestumise seisukohalt eriti olulised, et ta on unikaalse elukäiguga ning tema andmete puudumine uuringust tekitab olulise lõnga andmestikus ning valimisse sattunud isikuid ei ole võimalik asendada.

Vastajad on välja toonud, et küsitleja puhul on eriti oluline:

- a) **Professionaalsus** – sotsiaalteadlased on välja töötanud andmete kogumise võimalused. Küsitleja on spetsiaalselt selleks välja õpetatud professionaal ning tema töö on edaspidise töö alus. Enda tutvustamisel kasuta alati oma täisnime ning asutuse täisnime ja viita Euroopa Liidule.
- b) **Saavuta uuringusse sattunud isiku tähelepanu.** Inimestel on tänapäeval palju kontakte mitmete ukse taha sattunud isikutega: kaubamüüjad, turu-uuringute küsitlejad jne. Töö välja põhjused, miks just Sinule peaks vastama ning töö välja põhjused, miks seda uuringut vaja on.
- c) **Hoia ja arendada dialoogi** – me kõik armastame mõttevahetust ning vestlust. Kuid hoia joont – mina kuulan ja sina räägid. Meie jagame ainult informatsiooni. Vastaja peab uskuma, et tema vaated ja arvamused on olulised ning Sina kuulad ja mõistad seda. Selleks tuleb:
  - Anda vastaja küsimustele vastused, mis tema otsust mõjutavad positiivses suunas
  - Vasta kiiresti ja lühidalt kasutades igapäevast ja mugavat keelt, mis on vastajale mõistetav ja arusaadav
  - Väldi küsimusi, millele saab lühidalt vastata „jah“ või „ei“.
- d) **Arenda oma teadmisi uuringust** – vastajad võivad küsida igasugust informatsiooni. Kui tekib küsimusi, millele vastata ei oska, siis küsi seda uuringu meeskonna käest ning täienda seeläbi oma teadmisi.

- e) **Õpi tundma vastajaid** – iga kord, kui sa kontakteerud vastajatega, õpid neid pisut rohkem tundma. Sa õpid tundma nende päevakava ning sobivamaid kontakteerumise hetki. Pane kõik selline lisainfo kirja kontakteerumise käiku, siis on järgmistel suuremad võimalused neid teadmisi omandada.
- f) **Mõtle läbi sagedasemad küsimused ja vastused, mida vastajad esitavad** – uuringusse sattunud isikud oskavad mitmel viisil küsida „Miks mina?“. Sinu ülesanne on neile selgitada seda neile arusaadaval moel. Alati kuula hoolikalt, millist keelt kasutab uuringusse sattunud isik, see aitab Sinul valida keelt, mida kasutada teda uuringus vastama motiveerimiseks. Tavaliselt esitatakse järgnevat küsimusi:
  - a. Milliseid küsimusi mulle esitatakse?
  - b. Millest see uuring on?
  - c. Kui pikalt see küsitlus aega võtab?
  - d. Mida te nende vastustega peale hakkate?
  - e. Kes selle uuringu läbiviimise kinni maksab?
  - f. Miks on vaja, et mina vastaksin?
  - g. Kas keegi saab teada, millised vastused mina andsin?
- g) **Kasuta aktiivse kuulamise tehnikat** – kuulamine on Sinu töö! Kui inimesed räägivad, siis nad ei taha nõu, soovitusi või suunamist, nad tahavad lihtsalt, et keegi kuulaks. Pane tähele vastaja sõnavara ning rääkimise stiili. Küsi lisa selgitusi näitamaks, et oled teda kuulanud. Kasuta vastaja sõnavara andes talle sellega tagasisidet, et sa teda kuulad.
- h) **Pea kinni kokkulepitud ajakavast.**

5. VALIMI HALDAMINE JA KONTAKTEERUMISE PROTOKOLL

SHAREs on oma IT-süsteem valimi haldamiseks ja kontaktide märkimiseks. Selle nimi on SMS – Sample Management System ehk valimi haldamise süsteem. Selles süsteemis on:

- i) Info valimisse sattunud isiku ja leibkonna liikmete kohta: aadress, nimi, sugu, sünniaasta
- j) Aadressimuudatus
- k) Kontakteerumine: kontaktiviis, kontakti aeg ja tulemus
- l) Ajakava
- m) Proxy-vastaja info

- n) Leibkonnatabel SMS-i avamiseks klõpsa arvuti ekraanil ikoonil SMS klient:

Või vali Start nupust Programmide alt SHARE ning selle alt omakorda SMS klient:

Avaneb sisselogimise aken, kuhu sisesta oma kasutajatunnus ja parool.

SMS-i aken näeb välja järgmine, vt järgmine joonis:

Siin on Sinu valimisse sattunud isikud.
Saad otsida siit aknast või kasutades kerimisriba nimekirjast

Siin on andmed vasakul pool märgitud valimisse sattunud isiku kohta
Ülevalt äärest saad valida, mille kohta infot näidatakse:
Leibkond: valimisse sattunud isiku aadress ja telefoninumber
Leibkonna liikmed: andmed küsitletavate kohta
Kontaktides on näha kõik kontaktid, mis on tehtud
Ajaloos on näha kõik tegevused.

SHARE Sample Management System v4.4.4 - Test Test

Fail Tegevused Aknen Abi

Valim

TT-999001-A

Leibkond Leibkonnaliikmed Kontaktid Ajalugu

Leibkond - TT-999001-A

Leibkonnainfo

Sideident TT-999001-A Esimene telefoninumber: 020-12367212
Leibkonna nimi: Straw Teine telefoninumber:
Esimene e-kiri: Teine e-kiri:

Addressiinfo

Tänav: Klaverstraat Number: 55
Linn: Amsterdam Sihtnumber: 1023 BA
Hooldekodu: Ei

Varasemad aadressid

Tänav	Number	Linn	Sihtnumber
-------	--------	------	------------

Alalise elukoha aadress

Kontaktisik	Tänav	Number	Sihtnumber	Linn	Telefon	Telefon
-------------	-------	--------	------------	------	---------	---------

Ajakava Andmeedastused

31 Mai 2010 (E) 1 Juuni 2010 (T) 2 Juuni 2010 (K) 3 Juuni 2010 (N) 4 Juuni 2010 (R) 5

Siin on kalender. Kontaktides kokkulepitud tegevused lähevad automaatselt kalendrisse

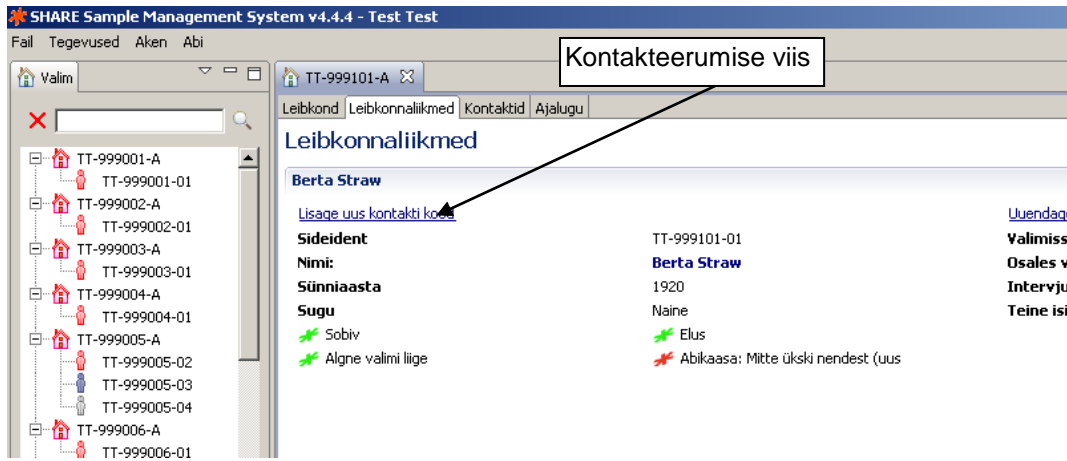
SMSi tuleb kirja panna kõik kontaktid, aadressimuudatused, täita leibkonnatabel ning alustada intervjuud. Kuna Eestis toimub SHARE esmakordselt, siis alustame meie isiku otsimisest ning kui isik on leitud, siis kaasame uuringusse tema ning temaga samas leibkonnas elava partneri: abikaasa või elukaaslase. Seetõttu tuleb märkida kontaktid **isikute** otsimise ja intervjuerimise kohta ning **kontakte ei märgita** leibkonna otsimise kohta.

5.1 Tegevuste järjekord on järgmine:

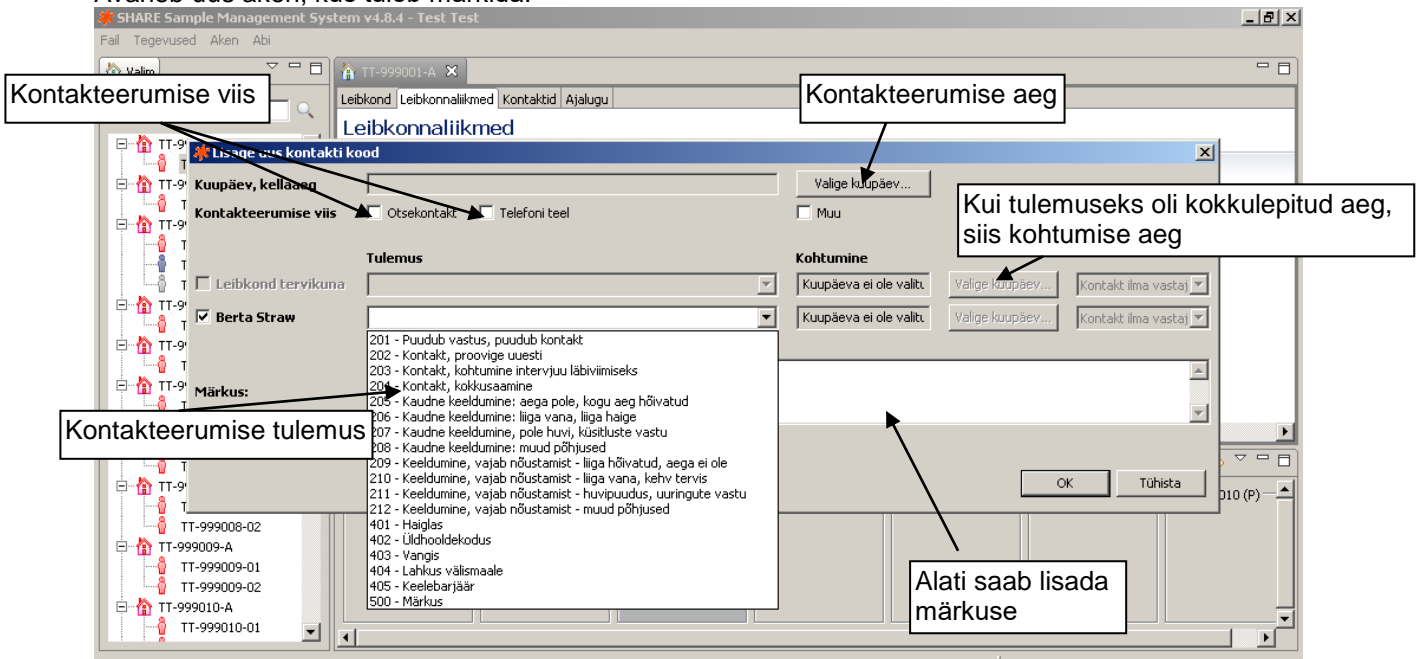
1) Valida SMS-is valimisse sattunud isik ning otsida teda valimis olevalt aadressilt. Kui on olemas ka telefoninumber, siis saab kasutada ka telefoni teel otsimist. Esimene kontakt on siiski soovitatav teha silmast-silma.

2) Otsimise käik tuleb märkida **leibkonnaliikme** kontaktidesse, valides ülevalt äärest "leibkonnaliikmed" ning kontakti lisamiseks "Lisage uus kontakti kood", vt järgmine joonis:

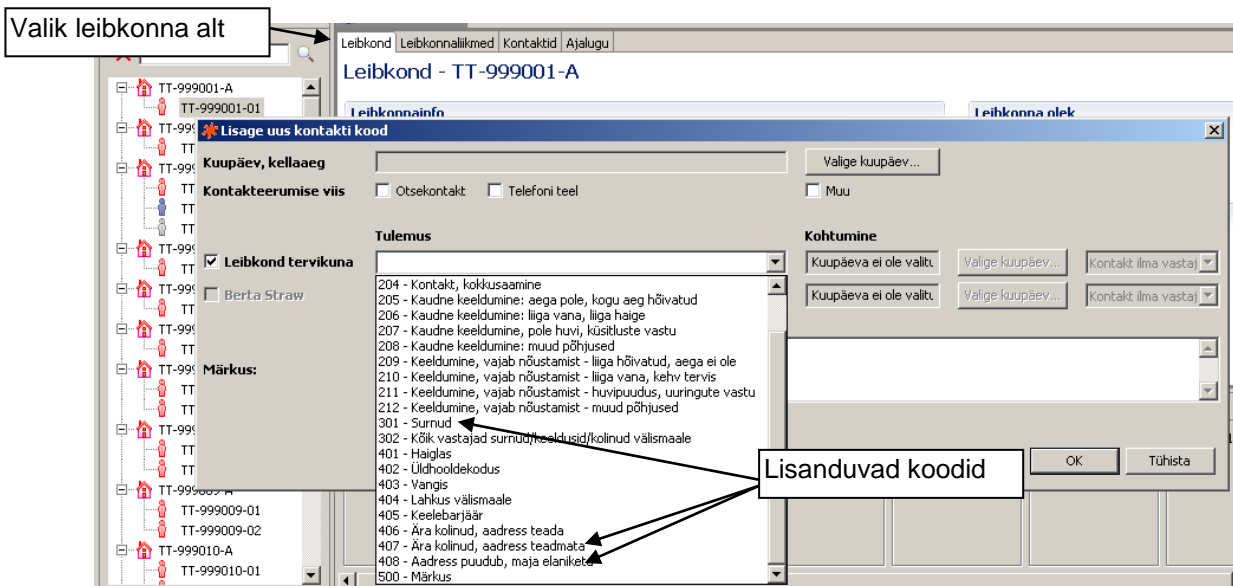

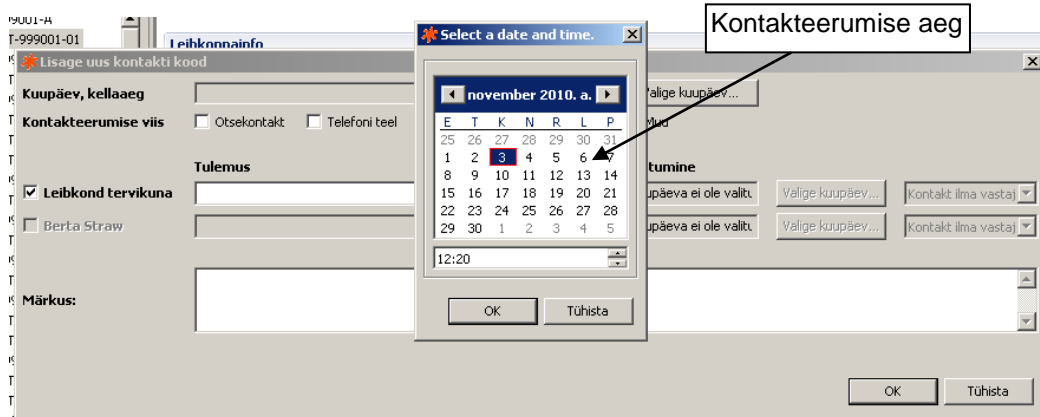

Avaneb uus aken, kus tuleb märkida:

Kui leibkonna kontakteerumisel selgub, et leibkonna põhiliige on surnud, ära kolinud või address puudub, siis leibkonna alt valides pakub vajalikud koodid (301, 406, 407, 408):

Kontakteerumise tulemuste koodid võib jagada nelja peamisesse gruppi:

- 1) Lootustandardid või positiivses
- 2) Pehme keeldumine
- 3) Kindel keeldumine
- 4) Muu väljalangemine

Lootustandardid koodid on juba positiivse tulemusena või on lootust positiivse tulemusena lõpetada. Töö lõpetamisel võib jääda viimase kontakti koodiks ainult: puudub vastus, puudub kontakt

- a) Puudub vastus, puudub kontakt: küsitleja käis kohal, kuid ei saanud kedagi kätte. Soovitatav lisada märkus.
- b) Kontakt, proovige uuesti: keegi (valimiisik või keegi teine) õnnestus tabada, kuid konkreetset kokkulepet kohtumiseks ei õnnestunud saada. Soovitatav lisada märkus.
- c) Kontakt, kohtumine intervjuu läbiviimiseks: valimiisik õnnestus kätte saada, valimiisik on valmis intervjuud andma. Tuleb märkida intervjuu aeg (valige kuupäev), kui vastab kohe, siis selle hetke kuupäev.
- d) Kontakt, kokkusaamine: valimiisik õnnestus kätte saada ja kokku leppida kokkusaamine. Ei ole kindel, kas intervjuu saab. Tuleb märkida kokkusaamise aeg (valige kuupäev).

Keeldumiste puhul tehakse ranget vahet, kas tegemist on pehme keeldumisega või kindla keeldumisega.

Pehme keeldumine annab lootust, et vastaja keeldumine ei ole veel lõplik ning tuleb jätkata tööd vastama veenmiseks. Ükski nendest koodidest ei tohi jääda töö lõpetamisel viimase kontakti koodiks:

- a) Keeldumine, hõivatud, ajapuudus: pehme keeldumine ajanappuse tõttu, on lootust, et leiab sobiva aja.
- b) Keeldumine, liiga vana, kehv tervis: pehme keeldumine tervislikel või vanusest tulenevatel põhjustel, on lootust, et paraneb või leiab kellegi vastamisel appi.
- c) Keeldumine, huvi puudus uuringute vastu: pehme keeldumine huvi puudumise tõttu, on lootust, et õnnestub motiveerida
- d) Keeldumine, muud põhjused: pehme keeldumine muul põhjusel, on lootust need põhjused kõrvaldada.

Kindel keeldumine tähendab vastaja lõplikku keeldumist uuringus osalemast. Töö lõpetamisel võivad jääda viimase kontakti koodiks:

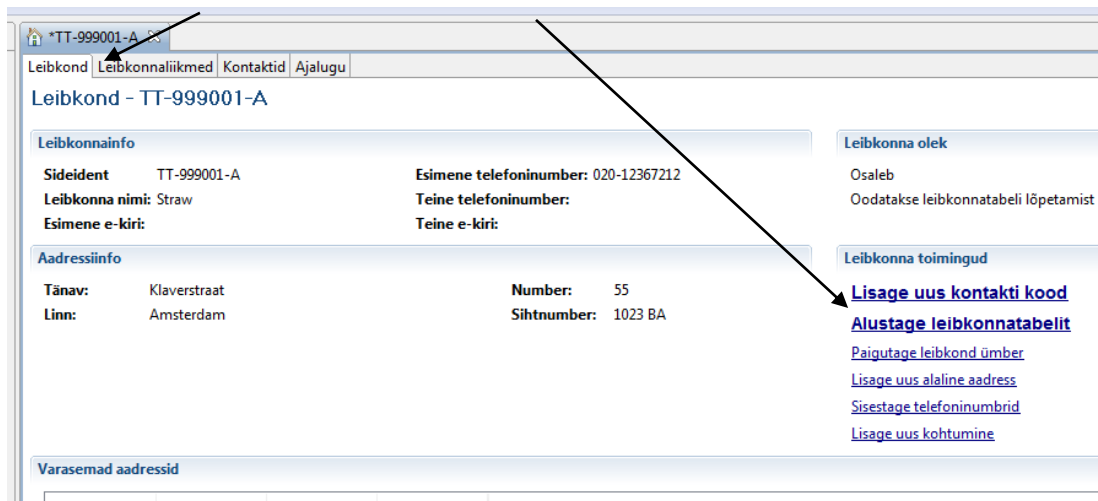
- a) Kindel keeldumine, liiga hõivatud, aega ei ole: lõplik keeldumine ajanappuse tõttu.
- b) Kindel keeldumine, liiga vana, kehv tervis: lõplik keeldumine vanuse või tervise tõttu.
- c) Kindel keeldumine, huvi puudus uuringute vastu: lõplik keeldumine huvi puudumise tõttu.
- d) Kindel keeldumine, muud põhjused: lõplik keeldumine muul põhjusel.

Muud väljalangemise koodid võivad jääda viimase kontakti koodiks:

- a) Haiglas – valimiisik viibib haiglas kogu uuringuperioodi. NB! Kui teha Proxy intervjuu, siis on tulemuseks “Kontakt, kohtumine intervjuu läbiviimiseks”
- b) Üldhooldekodus – valimiisik viibib hooldekodus ning hooldekodus viibimise aeg on olnud või planeeritud kauem kui aasta. NB! Proxy-intervjuud ei tohi teha!
- c) Vangis – valimiisik viibib vangis kauem kui aasta. NB! Proxy-intervjuud ei tohi teha!
- d) Lahkus välismaale – valimiisik viibib välismaal kauem kui aasta. NB! Proxy-intervjuud ei tohi teha!
- e) Keelebarjäär – valimiisikuga ei ole võimalik keele tõttu suhelda. NB! Kui teha proxy intervjuu, siis on tulemuseks “Kontakt, kohtumine intervjuu läbiviimiseks”

TÄHTIS! Share intervjuu loetakse kaotsi läinuks alles siis kui on kontakteerunud vähemalt 8 l korral, millest vähemalt 2 kontakti peab olema tehtud päevasel ajal!

3) Kui vastaja on nõus intervjuuga, siis tuleb märkida kontakti koodiks "Kontakt, kohtumine intervjuu läbiviimiseks" intervjuu ajaks "valige kuupäev" selle hetke aeg. Seejärel tuleb täita andmed leibkonnaliikmete kohta. Kirja tuleb panna kõik leibkonnaliikmed ning nende suhted ja programm annab peale leibkonnaliikmete märkimist teada, keda tuleb küsitleda. Selleks tuleb avada üleval äärest osa "Leibkond" ning valida "Alustage leibkonnatabelit".

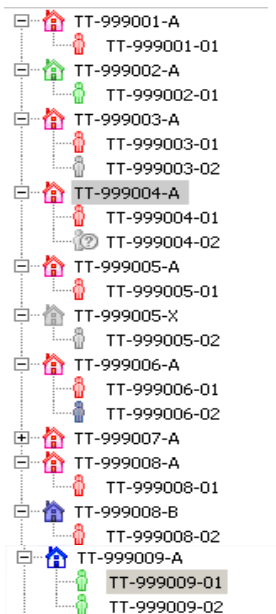
4) Intervjuude läbiviimist tuleb alustada valimisse sattunud isiku intervjuerimisest. Selleks tuleb avada üleval äärest osa "Leibkonnaliikmed" ning valida valimisse sattunud isiku andmete tagant "Intervjuu alustamine". Selline valik tekib alles peale leibkonnatabeli täitmist.

5) Kui valimisse sattunud isiku leibkonnas elab tema partner: abikaasa või elukaaslane, siis tuleb intervjuu läbi viia ka temaga. Enne partneri intervjuerimist tuleb täita **kontakteerumise käik** ka **partneri kohta**. Alles seejärel võib alustada intervjuud. Nii kontaktide märkimine kui ka intervjuerimise alustamine toimub sarnaselt valimisse sattunud isikuga.

Mõnikord võib juhtuda, et valimisse sattunud isikut ei saa intervjuerida, kuid vestluse käigus selgub, et küsitleja on saanud kontakti valimisse sattunud isiku abikaasa või elukaaslasega, siis tuleb:

- Täita kontakteerumise käik valimisse sattunud isiku kohta
- Seejärel täita leibkonna tabel
- Seejärel täita kontakteerumise käik valimisse sattunud isiku abikaasa või elukaaslase kohta
- Seejärel viia läbi intervjuu valimisse sattunud isiku abikaasa või elukaaslasega
- Seejärel tuleb jätkata katseid valimisse sattunud isikuga kontakti saamiseks

6) Valimi loetelu värvide seletused leiad algjärgnevalt jooniselt:

Punane leibkond või punane liige= sobilik intervjuuks

Roheline liige= liikmega intervjuu lõpetatud
PLUS
Roheline leibkond= leibkond lõpetatud ja andmed sünkroniseeritud SD'ga

Hall leibkond või hall liige= ei ole sobiv intervjuuks

Hall liige koos küsimärgiga?= liige ei ole kunagi antud aadressil elanud

Lilla/sinine liige= uus elukaaslane käesolevas laines (=uus sobiv leibkonna liige)

Lilla/sinine leibkond= lõhenenud leibkond käesolevas laines

Roheline liige= liikmega intervjuu lõpetatud
PLUS
Sinine leibkond= leibkond lõpetatud AGA andmed ei ole veel sünkroniseeritud SD'ga

6. PROXY-INTERVJUU

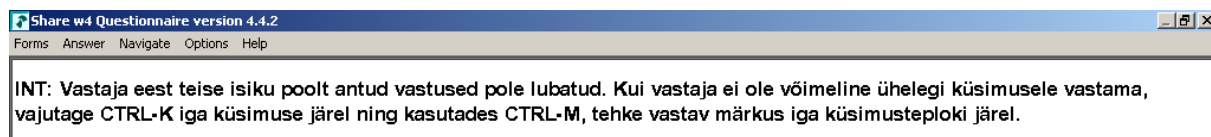
Mõnikord võib ette tulla olukord, kus valimisse sattunud isik on sobiv intervjuu läbiviimiseks, kuid seda ei ole võimalik teha, kuna isik on ajutiselt ära. Kindlasti ei kuulu siia olukorrad, kus valimisse sattunud isik ei sobi: on kolunud välismaale või institutsiooni vähemalt aastaks – sellisel juhul langeb valimisse sattunud isik eelpoolnimetatud põhjusel välja. Kuid kui valimisse sattunud isik on ajutiselt ära ning küsitlemiseks ettenähtud perioodil ei ole võimalik teda küsitleja, siis sobiva talle lähedase isiku leidmisel võib läbi viia Proxy-intervjuu. Proxy-intervjuu tähendab seda, et keegi teine valimisse sattunud isiku lähedastest inimestest annab valimisse sattunud isiku kohta vastused.

SHARE-uuringus on lubatud proxy-intervjuu, kui:

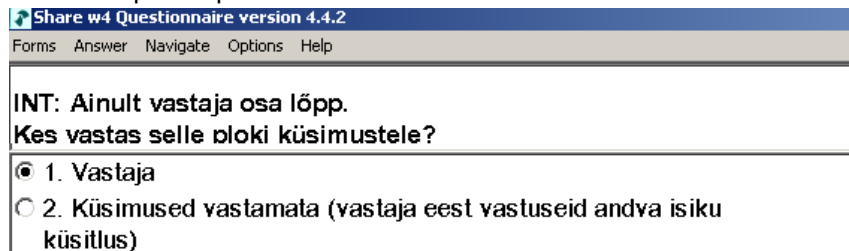
- vastaja ei ole võimeline iseseisvalt vastama
  - vastaja on ajutiselt ära kogu uuringuperioodi, teisel viisil ei ole võimalik intervjuud läbi viia
- Kui vastaja ei ole võimeline iseseisvalt vastama, siis võib olla vajalik läbi viia kogu intervjuu kellegi teise abiga või ainult osa intervjuust. Sellest tulenevalt võib proxy-intervjuu olla:
- Osaline – keegi aitab mõningate küsimuste vastamisel
  - Täielik – keegi vastab otsast lõpuni vastaja eest

Ankeedis on osa küsimuste plokk, millele peab vastama ainult vastaja ise – enne sellist osa tuleb küsitlejale vastav teade ning juhised: proxy intervjuu puhul peab märkima vastused “ei tea” (Ctrl + K) ja lõpus tuleb märkida, et kuna oli proxy-intervjuu, siis vastuseid ei ole.

Küsimusteploki alguses:

Küsimusteploki lõpus:

Iga küsimuste ploki lõpus tuleb märkida, kas ja mil määral kasutati proxy-intervjuud

Kontrollküsimus: kes vastas selle mooduli küsimustele?

- 1. Ainult vastaja
- 2. Vastaja koos teise isikuga, kes andis vastuseid vastaja eest
- 3. Ainult teine isik, kes andis vastuseid vastaja eest

Proxy intervjuu puhul tuleb vastuste andja kohta lisada informatsioon valimi haldamise süsteemi (SMS). Selleks tuleb avada osa Leibkonnaliikmed ning selle alt valida „Uuendage vastaja eest vastuseid andva isiku andmeid”.

The screenshot shows a web application window titled 'CS-test1-A'. The main menu includes 'Leibkond', 'Leibkonnaliikmed', 'Kontaktid', and 'Ajalugu'. The current view is 'Leibkonnaliikmed' and it displays details for a contact named 'merle'. The details are organized into three columns:

- Left Column:** Includes links for 'Lisage uus kontakti kood', 'Sideident', 'Nimi: merle', 'Sünniaasta: 1950', 'Sugu: Naine', and status indicators for 'Sobiv' (green) and 'Ei ole algses valimis' (red).
- Middle Column:** Includes 'Intervjuu alustamine: CS-test1-00', 'Nimi: merle', 'Sünniaasta: 1950', 'Sugu: Naine', 'Elus' (green), and 'Abikaasa: Mitte ükski nendest (uus)' (red).
- Right Column:** Includes a link 'Uuendage vastaja eest vastuseid andva isiku andmeid', 'Valimisse valitud', 'Osales viimati', 'Intervjuu olek', and 'Teine isik, kes andis vastus'.

See osa tuleb täita ka sel juhul, kuid vastaja kohta andmeid andnud isiku kohta ei ole lisateavet. Sellisel juhul tuleb lihtsalt avanenud aknas märkida, et (vastaja nimi) eest vastuseid andva isiku kohta ei saadud mingit infot.

The dialog box is titled 'Valige teine isik, kes vastab vastaja eest'. It contains the following content:

Kas keegi võib anda infot MERLE elu kohta?

- 1. Jah, merle eest vastuseid andva isiku kohta on infot.
- 5. merle eest vastuseid andva isiku kohta ei saadud mingit infot.

- 9. merle eest vastuseid andev isik ei ole ükski teadaolevatest leibkonnaliikmetest

Below the radio buttons, there are several input fields for providing contact information:

- A large text area for 'Alalise elukoha aadress:'.
- Two text boxes for 'Nimi:' (Eesnimi and Perekonnanimi).
- Radio buttons for 'Sugu:' (Mees, Naine, Ma ei tea/ keeldumine).
- Text boxes for 'Tänav + majanumber', 'Sihtnumber+ linn', and 'Telefoninumber (-numbrid)'.

At the bottom right, there are 'OK' and 'Tühista' buttons.

7. FÜÜSILISED TESTID

SHARE uuringus viiakse läbi lisaks intervjuule füüsilised testid vastajatega. Selleks, et testide tulemused oleksid võrreldavad, on ette antud väga täpsed reeglid, kuidas neid teste läbi viia ning tulemusi fikseerida.

7.1. Test 1: sõnade loetelu

Mälu test koosneb 10 sõnast. On neli erinevat sõnade nimekirja ning milline nimekiri ette tuleb, seda küsitleja otsustada ei saa. Sõnad ilmuvad ükshaaval ekraanile ning küsitlejal tuleb need ette lugeda. Kui vastaja muidu istub kõrval ning näeb arvuti ekraani pilti, siis selle testi tegemise ajaks tuleb küsitlejal keerata arvuti ekraani, nii, et vastaja seda ei näe. Samuti tuleb küsitlejal võtta nüüd abiks pabervoldik ning tulemus märkida sinna. Seejärel nimetab vastaja kõik sõnad, mis meenuvad ning küsitleja märgib need.

Sealjuures:

- Ära sega vastajat
- Ära arvesta sõnadega, mida ei ole toodud loetelus
- Tabelisse märkimisel vali õige nimekiri
- Esimesse lahtrisse märgi esimene ja teise lahtrisse teine tulemus ristiga

Tulemuste märkimise jaoks on järgmine tabel:

Nimekiri nr 1	I	II	Nimekiri nr 2	I	II	Nimekiri nr 3	I	II	Nimekiri nr 4	I	II
Hotell			Taevas			Naine			Vesi		
Jõgi			Laht			Kalju			Kirik		
Puu			Lipp			Veri			Arst		
Nahk			Dollar			Nurk			Loss		
Kuld			Ema			Kingad			Tuli		
Turg			Masin			Kiri			Aed		
Paber			Kodu			Tüdruk			Meri		
Laps			Kera			Maja			Küla		
Keiser			Kool			Org			Poiss		
Raamat			Või			Mootor			Laud		

7.2. Test 2: loomade nimekiri

Järgmise testi ajal tuleb vastajal nimetada minuti jooksul niipalju loomi, kui meelde tuleb. Küsitleja peab need paberankeeti üles kirjutama. Sealjuures:

- Ära sega vastajat
- Kui vastaja nimetab looma nimesid liiga kiiresti, et jõuda kõike ülesse kirjutada, siis kasutada arve pidamiseks lühendeid või kriipse
- **AINULT siis kui vastaja küsib selgitust**, siis selgita, et loomade nimede alla võib nimetada ka linnud, putukad, kalad jne.
- Kui vastaja peaks peatuma, siis küsi "Kas tuleb veel midagi meelde?"
- Ära arvesta eraldi kordusi!
- Ära arvesta eraldi erinevaid liike (nt valge lehm, pruun lehm jne)
- Ära arvesta eraldi nimega loomi (nt Bambi jne)
- Arvesta lugemisel eraldi erinevaid tõuge (nt terjer, kolli jne)
- Arvesta lugemisel eraldi sugu või generatsioonile vastavaid nimesid (nt pull, lehm, mullikas, vasikas jne)
- Kui vastaja nimetab looma nimesid, mis ei ole sulle teada, siis palu vastajal korra järgi mõelda ja seejärel arvesta nendega

7.3. Test 3: käe haarde tugevus

Järgmise testiga mõõdetakse vastaja käe haarde tugevust.

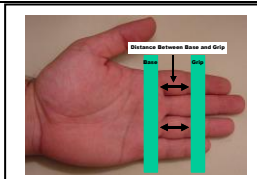
Küsitleja peab ette lugema: Nüüd sooviksite järgmise ülesandega mõõta Teie käe haarde tugevust. Palun teil pigistada käepidet kogu jõust paari sekundi vältel ja siis lõpetage pigistamine. Ma võtan 2 erinevat mõõtmistulemust teie paremast kui ka vasakust käest.

Pea meeles järgmist:

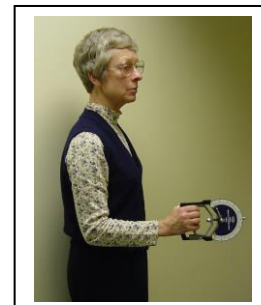
- Näita test korra ette
- Vastaja peaks soovituslikult testi ajal püsti seisma, kui see pole võimalik, siis võib ka istuda. Palun lisage sel juhul see info märkusesse.
- Palu vastajal eemaldada sõrmused (ära sunni, soovita!). Sõrmused võivad käele haiget teha kui käepidet pigistada.
- **VÄGA TÄHTIS!** Redigeeri käepideme hooba selliselt, et see oleks sobiv käele. Alumine osa sõrmede alguspunkti ja ülemine osa 2 ja 4 sõrme keskmisesse sektorisse

Täpsemalt joonisel:

- Lukusta hoob pärast redigeerimist.

- Hoia käsi tugevasi vastu külge, vt joonis:

- Veendu, et seadme mõõdik on 0-asendis
- Palu vastajal pigistada nii tugevasti kui võimalik
- Loe tulemus (kg) lähima täisarvuni
- Pane seadme mõõdik 0-asendisse
- Mõõda mõlema käega 2 tulemust (kokku 4 tulemust)
- Lisa kõik mõõtmisel ilmnunud eripärad märkusesse (sülearvutisse sisestamisel kasuta CTRL-M). (Nt. Kui käsi on liiga suur, et dünamomeetrisse ära mahtuda jne)
- **Mõõda täpselt! Ära ümarda tulemust lihtsalt lähima 5-ga jaguneva tulemuse juurde.**

Tulemuste märkimise jaoks on järgmine tabel:

	Vasak käsi			Parem käsi			Märkused
Katse nr 1			kg			kg	
Katse nr 2			kg			kg	

7.4. Test 4: puhumise tugevus

Selle testiga mõõdetakse, kui kiiresti suudab vastaja õhu kopsudest välja puhuda ning selle jaoks kasutatakse mõõteriista, mille nimi on peak flow-meeter.

Küsituleja peab ette lugema: *Järgmine test mõõdab kui kiiresti Te suudate oma kopsudest õhku välja puhuda. On tähtis, et te puhuksite nii tugevasti kui võimalik. Ma sooviksin koostada 2 katset kahel korral. Kui me oleme valmis alustamiseks, ma palun teil püsti tõusta. Võtke kopsud nii palju õhku täis kui suudate. Avage oma suu ja sulgege huultega kindlalt ümber huuliku, ja seejärel puhuge nii tugevasti ja kiiresti kui suudate.*

Pea meeles järgmist:

- Näita test ette
- Ulata vastajale instrument ja palu tal ise valida huulik ja paigaldada see instrumendile
- Vastaja peab hoidma instrumenti selliselt, et tema näpud ei tõkesta ava.
- **Loe ette:** palun tõuske püsti. Koguge endasse nii palju õhku kui suudate. Avage oma suu ja sulgege see kindlalt ümber huuliku. Nüüd puhuge huulikusse nii kiiresti ja tugevasti kui suudate.
- Kirjuta üles instrumendi näidik
- Nulli näidik. Oodake minimaalselt 30 sekundit ja korrake katset.
- **Mõõda täpselt! Ära ümarda tulemust lihtsalt lähima 50-ga jaguneva tulemuse juurde.**

Tulemuste märkimise jaoks on järgmine tabel:

Katse nr	Katse tulemus
1	
2	

MÄRKUS: kirjuta tulemus tabelisse. Kirjuta 30, kui tulemus on alla 60; kirjutage 890 kui näidik möödub viimasest tulemusest; kirjutage 993 kui vastaja proovis kuid ei suutnud või kirjutage 999, kui vastaja keeldus katsest

8. SMS ANDMETE SÜNKRONISEERIMINE

9. EESTI MOODUL

9.1 Sisestusprogrammi käivitamine SHARE eestikeskne osa

Andmete sisestamiseks tuleb:

- a) Eestikeelse intervjuu puhul klõpsata ikoonil

- b) Venekeelse intervjuu puhul klõpsata ikoonil

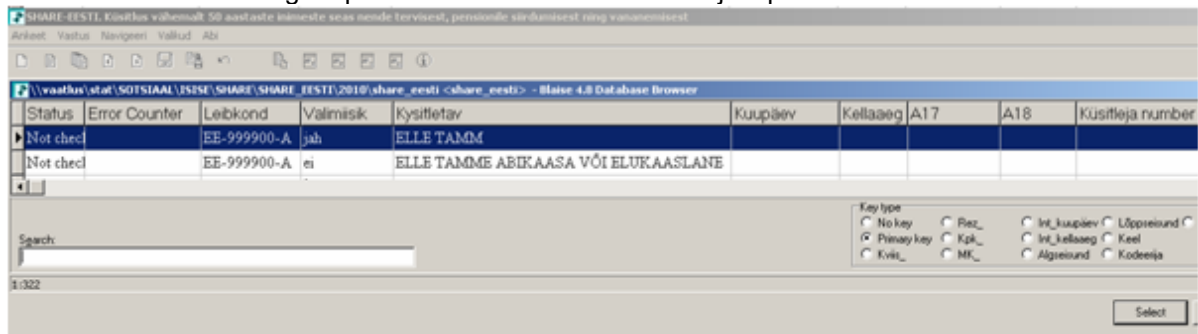
Avanenud aknas tuleb sisestada parool (esimesel korral peale arvutisse logimist)

NB! Keelt saab vahetada ka intervjuu ajal!

9.2 Lehitseja režiim

Siin on näha kõik ankeedid: täitmata ja täidetud.

Tavaliselt on meie uuringute puhul siin näha ainult alustatud ja lõpetatud ankeedid.

Kui siia sisestada leibkonna number (suured-väiksed tähed ei ole olulised), siis otsib programm selle leibkonna ankeedi välja. Ankeeti saamiseks Enter-klahv või Select

Allääres ja paremal ääres on kerimisribad!

Näha olevad tunnused:

Status – Not checked = tühi ankeet; clean = ankeet on korras; suspect või dirty = vigane

Error counter=vigade arv

Leibkond = leibkonna number

Valimiisik = jah või ei

Küsitletav = valimiisiku nimi valimis või tema abikaasa/elukaaslane

Kuupäev = intervjuu kuupäev

Kellaaeg = intervjuu kellaaeg

A17 = ankeet on kas pooleli või sisestatud (kõige viimane küsimus)

A18 = ankeet on kas saadetud või saatmata (muutub automaatselt)

Küsitleja number

Küsitluspiirkond

Elukoht = vastaja elukoht asula tasemel

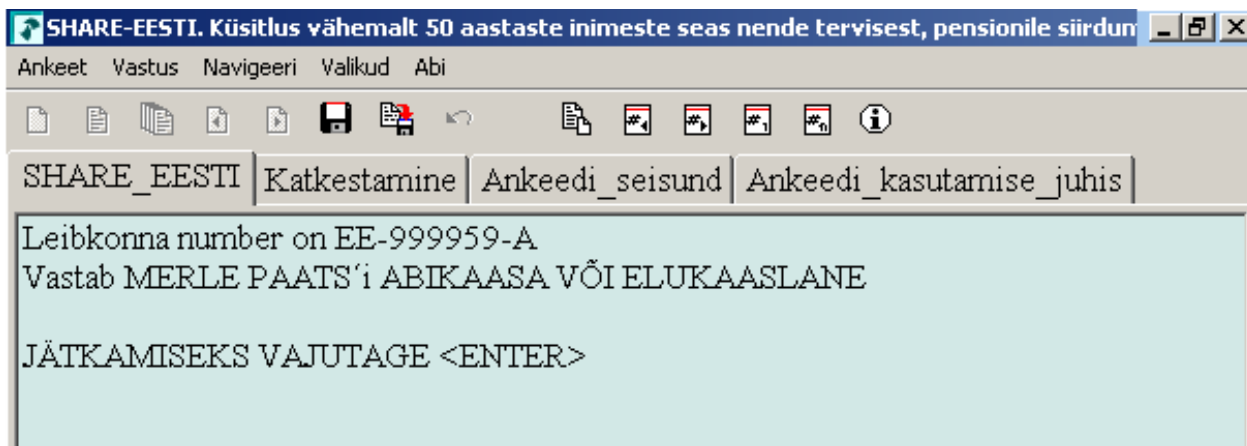
9.3 Ankeedi avamine

Intervjuu tegemiseks:

- Klõpsa SHARE ikoonil
- Sisesta lehitseja menüüs alla vasakusse kastikesse leibkonna number (võid otsida ka käsitsi – kerida kerimisriba või liikuda noolega)
- Vali kellega selles leibkonnas soovid intervjuu teha (klõpsa õigel real või kasuta nooleklahve)
- Vajuta klaviatuuril Enter või klõpsa nupul Select

NB! Veendu, et viid intervjuud läbi õige isikuga

Avanenud aknas näed uuesti, kellega intervjuud läbi viid.

Kui on vale isik, siis tuleb ankeet sulgeda paremal üleval ääres ristist ning alustada otsast peale.

9.4 Menüü: ankeet

Menüüs "ankeet" ei ole võimalikud kõik valikud, mis meil tavaliselt on. SHARE puhul on vaid ankeedi sulgemine, salvestamine ja programmist väljumine.

SHARE-EESTI. Küsitlus vähemalt 5	
Ankeet	Vastus
Uus ankeet	Alt+F2
Ava täidetud ankeet	
Kõik täidetud ankeedid	Ctrl+F7
Sulge	
Salvesta	Shift+F2
Tühista kõik parandused	Ctrl+F9
Ankeedi tüüp	
Järgmine ankeet	F7
Eelmine ankeet	Shift+F7
Kontrolli	
Välju programmist	Alt+F4

9.5 Kellaajad – katkestamine

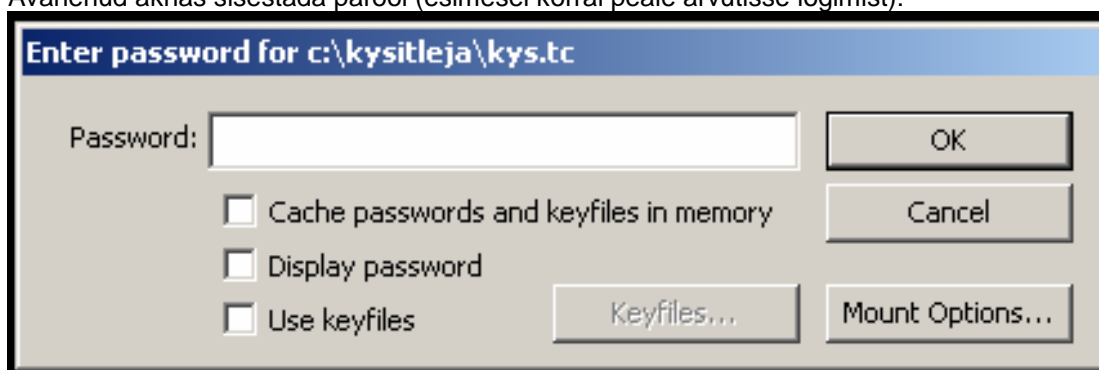
Katkestamist SHARE Eesti moodulis teha ei saa.

9.6 Saatmine

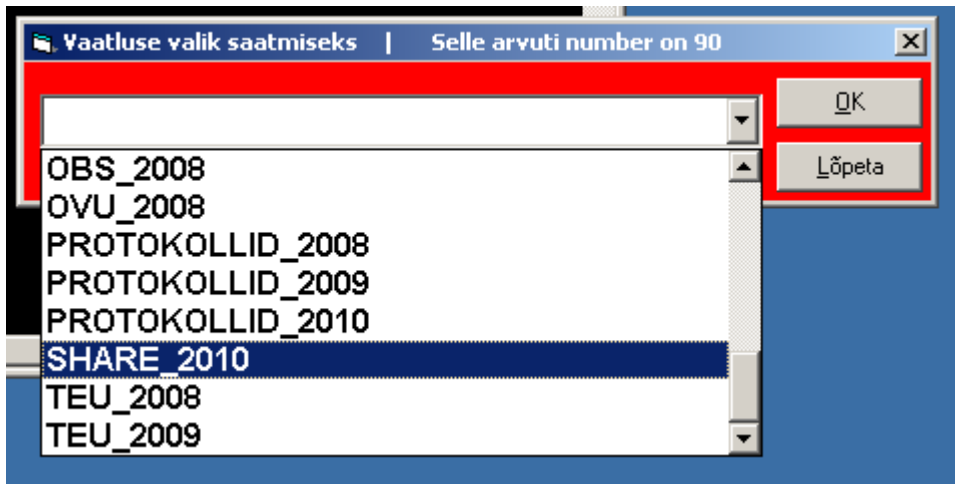
Andmete saatmiseks klõpsa ikoonil “Andmete saatmine”.

Avanenud aknas sisestada parool (esimesel korral peale arvutisse logimist):

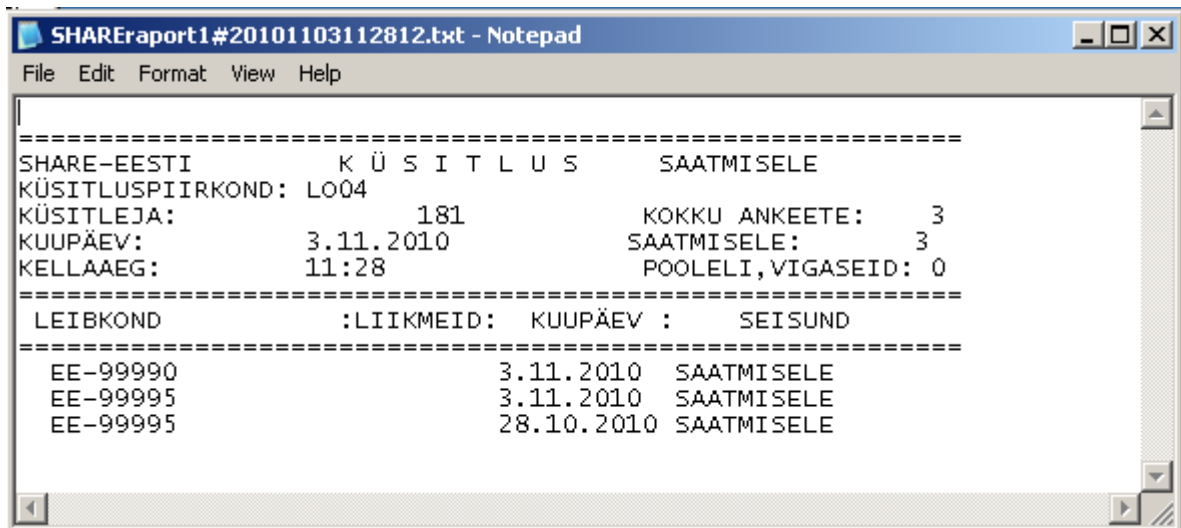

Avaneb aken, kus tuleb valida SHARE_2010

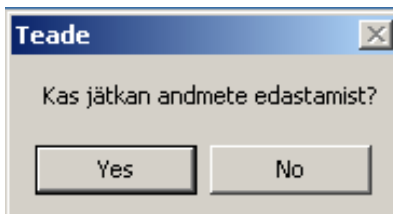
Valimiseks klõpsa hiirega uuringu nimel ja seejärel nupul OK

Edasi avaneb aken (Raport 1), kus on kirjas kõik saatmisele minevad ankeedid.
NB! Kontrolli hoolikalt!

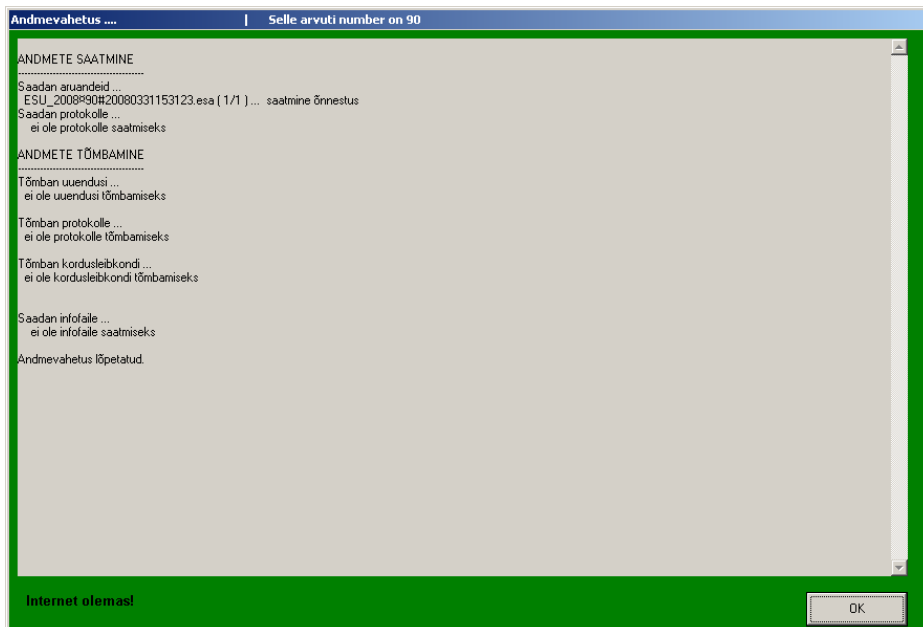
Kui kõik on korras: vajalikud ankeedid lähevad saatmisele, siis pane aken ristist kinni.

Seejärel avaneb aken:

Kui kõik oli korras, siis vali "Yes",
 Kui ei soovi jätkata andmete saatmist, siis vali "No".
 NB! Kui valid "No", siis andmete saatmist ei jätkata ning andmed ei jõua Statistikaametisse.

Järgmisena avaneb andmevahetuse aken:

Kui andmed on jõudnud Statistikaametisse genereeritakse raport 2. See näeb välja täpselt selline nagu raport 1. Siit saab küsitleja üle kontrollida, kas need ankeedid, mis saatmisele läksid (Raport 1) ka Statistikaametisse kohale jõuavad (Raport 2).

Küsitleja saab neid vaadata oma numbri alt: <http://www.stat.ee/files/kysitlejad/>

Andmete saatmisel tuleb meeles pidada:

1. **KÕIK** programmid peavad olema suletud.
2. Peab olema **internetiühendus**.
3. Andmeid saab saata igal ajal.
4. Raport 1 genereeritakse küsitleja arvutis enne andmete saatmist, siis saab selle üle kontrollida.
5. Raport 2 genereeritakse siis, kui andmed jõuavad Statistikaametisse ja robot kirjutab need meie serverile
6. Robot töötab iga päev kell 9.00 – 20.00, raport 2 kirjutatakse ainult sel ajal: õhtul peale 20.00 saadetud andmete kohta tekib raport 2 alles järgmisel hommikul peale kella 9.00